

Herra kenraali, hyvät naiset ja herrat, sekä erityisesti Esiupseerikurssi 69. Hyvät ystävät.

Esiupseerikurssin selkeänä tavoitteena heti ensimmäisestä kurssipäivästä lukien on ollut kurssilaisten valmentaminen poikkeusolojen eli sodan ajan tehtäviinsä. Kurssin päämääränä on ollut antaa meille kaikille valmiudet toimia puolustushaarojen yhtymien sekä rajavartiolaitoksen esikuntien esiupseerien tehtävissä niissä kaikkein haastavimmissa olosuhteissa.

Tämä tavoite on ollut varsin helppo havaita myös kurssin läpiviennissä eli noissa yhteensä kahdeksassa opintojaksossa, joiden kaikkien nimiä on yhdistänyt yksi sana: sotataito. Mutta mitä sotataito on? Mitä on suomalainen sotataito? Mitä me olemme olleet täällä sotakoulussa oppimassa noiden kaikkien opintojaksojen ajan?

Wikipedian sekä Suomen Kielitoimiston määritelmän mukaan sotataito on voittamisen taitoa ja taidetta. Määritelmällisesti se on käsite, jolla kuvataan laaja-alaisesti tiettyjen osapuolten sodankäynnissään käyttämien periaatteiden ja menetelmien käyttämisen taitoa sodalle asetetun päämäärän saavuttamiseksi.

Se osa sotataitoa, minkä mainittu määritelmä kuitenkin osittain sivuuttaa on mainittujen ”tiettyjen osapuolien” kulttuuri, perinteet ja niiden muodostama sotilaallinen identiteetti eli omakuva. Sotilaallinen minuus. Toisin sanoen se, mikä tekee suomalaisesta sotataidosta juuri meidänlaisemme. Mutta mitä suomalainen sotilaallinen identiteetti sitten on? Mikä tekee meistä vahvoja?

Sotataito 1:n aikana opimme sen, miten suomalainen sotataito ja sotilaallinen identiteetti ovat muodostuneet yhdistelmäksi jääkäriupseerien mukanaan tuomasta preussilais-saksalaisesta perinteestä yhdistettynä tsaarin armeijan upseeriston mukanaan tuomaan venäläiseen ajatteluun. Kärkevimmat historioitsijat ovat toki pilke silmäkulmassaan kyseenalaistaneet tapamme omaksua molemmista perinteistä niiden huonoimpia puolia, mutta vakavasti sanoen molempien sotataidollisten koulukuntien opit kyettiin historian tuntemalla tavalla ulosmittaamaan sotavuosina erinomaisesti.

Voimmeko siis ajatella suomalaisen sotataidollisen identiteetin olevan saksalais-preussilais-venäläistä?

Sotataito 2 ja 3 FINGOP:ineen ja Viking18 -harjoituksineen viittaisivat tätä väittämää vastaan. Me olemme omaksuneet runsaasti oppeja kaikkialta maailmasta kuluneiden vuosikymmenien saatossa sekä kyenneet soveltamaan näitä oppeja omiin olosuhteisiimme sekä puolustusjärjestelmämme ominaispiirteisiin sopiviksi. Olemme luoneet toimivan ja kustannustehokkaan asevelvollisuusjärjestelmän ja sen avulla sitouttaneet kansakunnan. Me olemme pilotoineet kokonaisturvallisuuden käsitteen ja täyttäneet toiminta-alueemme räjähtävällä tyhjyydellä. Kenties suomalaisen sotataidon ja siihen olennaisesti kuuluvan identiteetin ominaispiirre onkin siis jatkuva oppiminen ja kekseliäisyys? Kenties suomalaisen sotataidon keskeisin taito onkin kykymme omaksua ja soveltaa parhaita käytänteitä?

Wikipedia jatkaa sotataidon määritelmää edelleen jakamalla sen meille kaikille lähes itsestään selviin toiminnallisiin tasoihin. Sotilasstrategia tutkii ja kehittää sodankuvaa, sotilasoperaatioita, sotasuunnitelmia, strategisia menetelmiä, joukkojen yhteistoimintaa, sekä johtamismenetelmiä ja johtamista. Taktiikan päätarkoituksena puolestaan on taistelujen tutkiminen, taistelutapojen kehittäminen ja taistelun johtaminen sekä joukkojen yhteistoiminnan järjestely. Operaatiotaidossa liitetään yhteen taistelujen johtamisen taito sekä strategisen tason ymmärrys parhaimman ja kustannustehokkaimman sodankäynnin toteutustavan löytämiseksi. Operaatiotaidolla yhdistetään eri puolustushaarojen vaikuttavuus ja luodaan siten kokonaisuus joka on enemmän kuin osiensa summa.

On mielenkiintoista havaita, miten kaikkia mainittuja sotataidollisia tasoja niihin liittyvine osineen ja yksityiskohtineen yhdistää yksi yhteinen nimittäjä. Sotilasstrategia tutkii ja kehittää yhteistoimintaa. Taktiikan päätarkoituksena on joukkojen yhteistoiminnan järjestely ja taistelun johtaminen. Operaatiotaidolla yhdistetään eri puolustushaarojen vaikuttavuus.

Suomalaisina, piskuisen mutta menestyneen pohjolan maan kansalaisina, me olemme tottuneet puhaltamaan yhteen hiileen. Me olemme tottuneet pitämään toistemme puolia. Tottuneet siihen, että yhdessä olemme vahvempia. Vaikka yksilökeskeisyys onkin muodostumassa länsimaiseksi megatrendiksi, elää talvisodan hengen perinne meissä suomalaisissa edelleen voimakkaana. Kaveria ei jätetä. Yhdessä olemme vahvempia.

Yksi ominaispiirre, jonka meidän varsin omintakeinen asevelvollisuusjärjestelmämme meille antaa on kollektiivisen kokemuksen jakaminen. Yhteinen narratiivi. Ja juuri se,

hyvät ystävät, erottaa suomalaisen sotataidon edukseen. Yhdessä tekeminen, toistemme tukeminen, yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys.

Esiupseerikurssi 69, siskot ja veljet. Minulle parasta kuluneessa puolessa vuodessa on ollut kurssillamme vallinnut hyvä yhteishenki ja yhdessä tekeminen. Sekä linjojen sisällä, että puolustushaarojen välillä. Olen kokenut olevani osa yhteisöä. Olen saanut kokea miten yhdessä tekeminen ja avoin kommunikaatio ovat auttaneet meitä eteenpäin opinnoissamme sekä kasvattanut luottamusta toisiimme. Kurssin päättyessä ja meidän kaikkien palatessa takaisin ”oikeisiin töihin” uskon vilpittömästi, että täällä muodostettu yhteisö ja sen sisältämät ihmissuhteet - ystävyudet - tulevat muodostamaan merkittävän voimavaran ei ainoastaan itselleni, vaan meille kaikille pitkälle tulevaisuuteen. Voin vilpittömästi sanoa jääväni kaipaamaan teitä ja tätä kollektiivista kokemusta. Toisaalta olen ylpeä ja iloinen tiedostaessani, että pääsemme jatkamaan täällä käynnistynyttä yhteisoperointia myös työelämässä - ennemmin tai myöhemmin.

Arvoisa Maanpuolustuskorkeakoulun herra rehtori, haluan kiittää

Maanpuolustuskorkeakoulua koko kurssimme puolesta kuluneesta puolesta vuodesta. Uskon, että esiupseerikurssille asetetut oppimistavoitteet saavutettiin. Uskon myös, että näistä saavutetuista tavoitteista kenties tärkein on saattanut kuitenkin jäädä kirjaamatta kurssikäskyyn. Tuo tavoite on luottamus toisiimme ja sen päälle rakentuva kyky toimia yhdessä, Puolustusvoimien eri suorituskyvyt yhteen sovittaen. Eli toisin sanoen meidän kykymme olla osa suomalaista sotataitoa.